

Nie ominęliśmy żadnej drogi do uzdrowienia obecnych wprost potwornych stosunków, panujących w zakładach gastronomicznych.

Wobec powyższego, my pracownicy gastronomiczno-hotelowi, podając stan obecny do wiadomości opinii publicznej — **całą odpowiedzialność powyższego składamy na Centralę Stowarzyszeń Właścicieli Restauracji, Hoteli, Pensjonatów, Kawiarni, Kupców i pokrewnych zawodów, a w szczególności na właścicieli zakładów udziałowych.**

Do najmiarodajniejszych zaś czynników rządowych, zwracamy się ze specjalnym memorjałem o wprowadzenie w opracowywanych obecnie nowych ustawach sanitarnych — przepisu normującego nowy higieniczny o ładnym estetycznym wyglądzie — jednolity strój dla wszystkich pracowników, zatrudnionych w restauracji, cukierniach, kawiarniach itp.

**Zarząd Główny Związku Zaw. Prac.
Przem. Gastronomiczno - Hotelowego w Polsce.
Warszawa, w sierpniu 1927 roku.**

Co słyhać zagranicą?

OKÓLNIK Nr. 5/1927 (Centrali Berlińskiej).

Belgia: W porozumieniu z organizacjami pracodawców zostało w Brukseli założone towarzystwo p. t. „Związek pośredniczenia pracowników“, które ma na celu zorganizować własne biuro pośrednictwa pracy dla swoich członków, ubezpieczenie na wypadek choroby, śmierci i t. d. Zasadniczy jednak cel tego towarzystwa jest: walka i konkurencja z zawodowymi organizacjami pracowników. Pracodawcy starają się wszelkimi sposobami zaciągnąć do tego towarzystwa zatrudnionych u nich pracowników. Zdrowy zaś rozsądek każdego zorganizowanego pracownika przeciwstawia się takim zakusom i odrzuca stanowczo usiłowania pracodawców zachowania interesów pracowników.

Dania: Z powodu nadzwyczajnego bezrobocia, które miało miejsce zeszłej zimy, oba Związki połączone postanowiły podwyższyć składkę dla bezrobotnych z 10 na 20 koron, by mieć tę sumę na przyszłą zimę w rezerwie.

Francja: Zajęcie pracowników zagranicznych. W bratnim organie francuskim znajdują się dane dotyczące zajęć zagranicznych pracowników. Okazuje się, że na 50 hoteli jest zatrudnionych: Comis (pokojowych) kelnerów — 45% zagranicznych; ober kelnerów 40,7%, Barowych kelnerów 37,3%; garsonów (pokojowców) 37,2%; kułarzy tylko jest zagranicznych 6,3%, reszta personelu stanowi 10% zagranicznych. Z 1093 zagranicznych pracowników, zatrudnionych w tych hotelach wypada na Włochy — 385, Szwajcarię — 244, Czechosłowację — 117, Belgię — 41, Anglię — 35, Hiszpanię — 32, Polskę — 27, Austrię — 22, Węgry — 16, Danię — 15, Holandję — 10, Szwecję — 9, Niemcy — 8, reszta wypada na 20 różnych innych krajów. Na 50 zakładów restauracyjnych i kawiarnianych, procent zagranicznych pracowników wynosi 21,1 proc., spada jednak na 11,4 proc., gdy się wykluczy zakłady o specjalnym charakterze włoskim, greckim. Z zawodów specjalnych, dzieli się: kelnerów 11,6 proc., personel pomocniczy — 10,7 proc.

Holandja: Ministerstwo dla Handlu i Pracy zostało interpelowane, dlaczego tylu zagranicznych pracowników znajduje się w pracy, podczas gdy w kraju dnia 25 lutego liczyło się 1500 bezrobotnych pracowników gastronomiczno - hotelowych. Minister odpowiedział na interpelację powyższą nie dał. Związek nasz zwrócił się także do Ministra w spra-

wie wprowadzenia 8-godzinnego dnia pracy dla za-wodu gastronomiczno - hotelowego. Minister wydał takie zarządzenie, które nietylko nie polepsza, lecz pogarsza sprawę, bo wprowadza dla kelnerów pracę godzin „nad normę“ — w pewnych wypadkach. Oczywiście, że te „pewne wypadki“ zostają wykorzystywane przez pracodawców w bardzo dowolny sposób.

Szwecja: Bratnia organizacja nasza stara się o wprowadzenie systemu procentowego od napojów alkoholowych drogą urzędową. W prasie zawodowej jest prowadzona dyskusja z punktu widzenia prawnego. (Jak wiadomo, w Szwecji ustawa prohibicyjna przewiduje podanie tylko jednego kieliszka wódki — do jednego gorącego dania, — od której to kelnerzy procentu nie otrzymują. Chodzi więc o procent za pracę od spożywanego w ten sposób alkoholu).

Hiszpania: W dniach od 15—19 lutego rb. odbył się w Madrycie trzeci Zjazd Związku pracowników kelnerskich hoteli, restauracji i kawiarni. Było obecnych 19 delegatów, reprezentujących 15 Oddziałów z 2308 członkami. Z rezolucyj przyjętych między innymi są takie, które żądają płac zasadniczych, zniesienia napiwków, korzystania z wszystkich ulg i ustaw socjalnych.

Południowa Afryka: Od 1 kwietnia została wprowadzona taryfa dla kelnerów. Płaca w pierwszych 6 miesiącach wynosi 7 funtów sterlingów mies., potem od 8—9 f. Dzień roboczy trwa tylko 8 godzin. Po upływie roku pracy w danym zakładzie, pracownik ma prawo korzystać z 14-dniowego płatnego urlopu.

Czechosłowacja: Od dnia 16—18 kwietnia rb. odbył się w Pradze Zjazd Centralnego Związku Pracowników Hotelowo - Restauracyjnych Republiki Czechosłowackiej. Było obecnych 48 delegatów. Ze Zjazdem został również związany 25-letni jubileusz istnienia Związku. Zjazd zajął się sprawami: Ustawą socjalną młodocianych, pracą kobiet i t. p. Zaznaczyć trzeba, że w wielu miejscowościach, ustawy chroniące pracowników nie zostają należycie wykonane. Istnieje system napiwkowy, jak również system procentowy. Zjazd postanowił stanowczo wywalczyć zasadniczą płacę dla pracowników kelnerskich i prowadzić silną agitację w tym kierunku. Postanowiono też zmniejszyć duży napływ praktykantów kelnerskich.

Berlin, dnia 20. 5. 1927 r.